

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

10 квітня 2019 року № 530

Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти

Останні зміни внесено: Кабінет Міністрів України від 26.04.2022 № 483

Кабінет Міністрів України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Затвердити Порядок організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти, що додається.

Прем'єр-міністр України
В. Гройсман

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 10 квітня 2019 р. № 530

Порядок організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти

1. Цей Порядок визначає організацію інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у закладах дошкільної освіти.

Дія цього Порядку не поширюється на заклади дошкільної освіти (ясла-садки) компенсуючого типу, будинки дитини, заклади дошкільної освіти (дитячі будинки) інтернатного типу, структурні (дошкільні) підрозділи спеціальних закладів загальної середньої освіти.

У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

рівні підтримки — обсяг тимчасової або постійної підтримки в освітньому процесі дітей, які цього потребують, відповідно до їх індивідуальних потреб;

ресурсна кімната — частина кімнати, що має відповідний розподіл функціональних зон, призначена для розвитку дітей, зокрема з особливими освітніми потребами, гармонізації їх психоемоційного стану та психологічного розвантаження, надання (проведення) індивідуальних та/або групових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (занять).

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про освіту» і «Про дошкільну освіту».

2. Зарахування дітей з особливими освітніми потребами до закладу дошкільної освіти, переведення та відрахування, формування груп здійснюється відповідно до Положення про заклад дошкільної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 р. № 305 (Офіційний вісник України, 2003 р., № 11, ст. 476; 2021 р., № 13, ст. 535).

Порядок зарахування, відрахування та переведення вихованців до приватних і корпоративних закладів освіти для здобуття дошкільної освіти визначається засновником (засновниками).

Абзац третій пункту 2 виключено

За наявності інвалідності в дитини до заяви додається копія медичного висновку про дитину з інвалідністю віком до 18 років, надана лікарсько-консультативною комісією, або копія посвідчення особи, яка одержує державну соціальну допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю», копія індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю.

Під час організації інклюзивного навчання висновки інклюзивно-ресурсних центрів, видані до 1 січня 2022 р., є дійсними до закінчення строку їх дії або до видачі інклюзивно-ресурсним центром в установленому порядку нового висновку.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами (зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) внаслідок збройної агресії Російської Федерації) до закладу освіти подаються копії документа, що посвідчує особу (в разі наявності) та висновку.

Керівник закладу дошкільної освіти на підставі заяви батьків (одного з батьків) або інших законних представників (одного законного представника) дитини з особливими освітніми потребами та висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (далі — висновок) приймає рішення про утворення інклюзивної групи. Інклюзивна група утворюється в обов'язковому порядку за наявності однієї такої заяви.

3. Керівник закладу дошкільної освіти несе відповідальність за організацію та якість освіти, зокрема інклюзивної.

4. Засновник (засновники) закладу дошкільної освіти за умови утворення інклюзивної групи має забезпечити в установленому законодавством порядку:

приведення території закладу, будівель та приміщень у відповідність із вимогами державних будівельних норм щодо закладів дошкільної освіти та інклюзивності;

створення відповідної матеріально-технічної та навчально-методичної бази, у тому числі необхідні навчально-методичні і навчально-наочні посібники, навчально-дидактичне та ігрове обладнання;

утримання відповідного штату працівників, зокрема асистента вихователя інклюзивної групи;

облаштування ресурсної кімнати для проведення психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять.

5. В інклюзивних групах кількість дітей з особливими освітніми потребами має становити не більше трьох осіб, зокрема:

не більше однієї дитини, яка потребує четвертого чи п'ятого рівня підтримки;

не більше двох дітей, які потребують третього рівня підтримки;

не більше трьох дітей, які потребують другого рівня підтримки.

У разі наявності висновку, що не містить інформації про рівень підтримки, така дитина розподіляється у групу закладу дошкільної освіти відповідно до складності її порушень з урахуванням рекомендацій команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (за участю фахівців інклюзивно-ресурсного центру).

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) гранична кількість дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних групах, визначена цим Порядком, не застосовується. Заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання дитини з особливими освітніми потребами та створенні інклюзивної групи.

6. Для забезпечення індивідуалізації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами, які мають висновок, відповідно до рекомендацій інклюзивно-ресурсного центру, індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю (за наявності) або для дітей, які за рішенням закладу освіти отримують підтримку першого рівня, складається індивідуальна програма розвитку за формою згідно з додатком 1.

Індивідуальна програма розвитку розробляється командою психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами, склад якої затверджується керівником закладу дошкільної освіти.

Фахівці інклюзивно-ресурсного центру за запитом закладу дошкільної освіти надають консультації з питань організації інклюзивного навчання, беруть участь у засіданні команди психолого-педагогічного супроводу.

У разі відвідування дитиною з інвалідністю реабілітаційної установи індивідуальна програма розвитку узгоджується з її індивідуальною програмою реабілітації.

Індивідуальна програма розвитку складається на навчальний рік (у разі потреби за рішенням команди психолого-педагогічного супроводу — на літній період), підписується всіма членами команди психолого-педагогічного супроводу, одним з батьків або іншим законним представником дитини, затверджується керівником закладу дошкільної освіти, переглядається тричі на рік (у разі потреби частіше) з метою її коригування та зберігається в закладі дошкільної освіти не менше ніж три роки, а також обліковується у системі автоматизації роботи інклюзивно-ресурсних центрів. Батьки або інші законні представники дитини можуть отримати копію індивідуальної програми розвитку за вимогою у закладів освіти та/або у системі автоматизації роботи інклюзивно-ресурсних центрів.

Для дітей, які відповідно до рекомендацій інклюзивно-ресурсного центру цього потребують, зокрема дітей з порушеннями інтелектуального розвитку, або для дітей, які за рішенням закладу освіти потребують підтримки першого рівня, розробляється індивідуальний навчальний план (пункт 4.3 індивідуальної програми розвитку) строком на три місяці з подальшим його продовженням протягом навчального року.

Здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до державного стандарту дошкільної освіти (Базового компонента дошкільної освіти) за допомогою найбільш прийнятних для таких дітей методів і способів.

Освітній процес у закладі дошкільної освіти організовується з урахуванням рівнів підтримки, визначених згідно з додатком 2, та на основі висновку.

Для дітей, у яких виникають труднощі під час навчання та які потребують постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі, за рішенням закладу освіти може надаватися підтримка першого рівня.

Для отримання підтримки першого рівня за рішенням закладу освіти:

за письмовою заявою одного з батьків або іншого законного представника керівник закладу освіти утворює команду психолого-педагогічного супроводу;

команда психолого-педагогічного супроводу проводить оцінку та визначає потребу у наданні підтримки першого рівня або рекомендує звернутися для проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини до інклюзивно-ресурсного центру;

на підставі рішення команди психолого-педагогічного супроводу, зафіксованого у протоколі про потребу підтримки першого рівня, складається індивідуальна програма розвитку та/або індивідуальний навчальний план.

7. Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) дітям з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку з урахуванням рекомендацій інклюзивно-ресурсного центру.

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) надаються у вигляді занять згідно з індивідуальною програмою розвитку в індивідуальній або груповій формі. Заняття проводяться фахівцями (із числа працівників закладу освіти та у разі потреби — додатково залученими фахівцями), оплата праці яких здійснюється відповідно до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 19, ст. 531).

Керівник закладу дошкільної освіти або вихователь-методист здійснює контроль за наданням психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) та станом виконання завдань, визначених в індивідуальній програмі розвитку та індивідуальному навчальному плані (у разі наявності).

Залежно від віку дитини, ступеня складності порушень та з урахуванням її індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності передбачається від двох до восьми психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять на тиждень відповідно до рекомендованого рівня підтримки, зазначеного у висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.

Години, передбачені для надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги), не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дитину з особливими освітніми потребами у закладі дошкільної освіти.

Тривалість психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять визначається відповідно до віку дітей та виду діяльності за освітніми напрямками.

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги можуть надаватися як індивідуально, так і в групі наповнюваністю двоє — шестеро дітей з урахуванням однорідності порушень та індивідуальних особливостей.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) надаються дітям з особливими освітніми потребами (за умов дотримання безпеки учасників освітнього процесу) фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів, педагогічними працівниками закладу освіти, зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) та/або місце роботи внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

8. У разі утворення інклюзивної групи вводиться посада асистента вихователя, який забезпечує особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу, бере участь у розробленні та виконанні індивідуальної програми розвитку, адаптує навчальні матеріали з урахуванням особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Посада асистента вихователя інклюзивної групи закладу дошкільної освіти вводиться з розрахунку одна штатна одиниця на одну інклюзивну групу.

9. За рекомендаціями інклюзивно-ресурсного центру та письмовою заявою одного з батьків або іншого законного представника дитини заклад дошкільної освіти забезпечує доступ до освітнього процесу асистента дитини з особливими освітніми потребами. Асистент дитини з особливими освітніми потребами проходить медичний огляд відповідно до вимог законодавства.

10. Виховна робота з дітьми з особливими освітніми потребами ґрунтується на загальнолюдських цінностях та спрямована на забезпечення соціалізації, розвиток комунікативних навичок, навичок самостійності та самообслуговування тощо.

11. Фінансування діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів, державної субвенції та інших джерел, не заборонених законодавством, у тому числі з урахуванням потреб дитини, визначених в індивідуальній програмі розвитку.

Додаток 1
до Порядку

Індивідуальна програма розвитку

*Див. у вкладених файлах

Додаток 2
до Порядку

Рівні підтримки в освітньому процесі в закладах дошкільної освіти

Рівні надання підтримки	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізми її реалізації	Забезпечення допоміжних засобами навчання
Перший рівень						
(надається дітям, які мають труднощі I ступеня прояву (поодинокі, незначні)	наявність бар'єрів (відповідно до однієї або декількох сфер розвитку), що перешкоджають успішному функціонуванню (навчанню / взаємодії / ігровій діяльності / мобільності) в закладі освіти потреба в створенні	не створюється інклюзивна група передбачається: - надання дітям підтримки в освітньому процесі; - проведення регулярних консультацій педагогічних працівників закладу; - оцінювання вибраних методів;	без додаткового фінансування	підтримка в освітньому процесі ініціюється та надається силами та ресурсами закладу освіти за заявою одного з батьків (іншого законного представника): керівник закладу освіти утворює команду психолого-педагогічного	передбачає: - розроблення та виконання індивідуальної програми розвитку; - підбір матеріалів, форм роботи під час організації освітнього процесу; - проведення консультацій учасників освітнього процесу із можливим залученням інших фахівців; - посилену увагу із	використання загальних матеріалів фінансування закупки обладнання не здійснюється

	незначних пристосувань освітнього середовища	- надання консультативної допомоги вихователем-методистом, корекційним педагогом, вчителем-логопедом, практичним психологом; - надання у разі потреби логопедичних послуг в логопедичних пунктах системи освіти		супроводу; команда психолого-педагогічного супроводу проводить оцінку та визначає потребу у наданні підтримки першого рівня або рекомендує звернутися для проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини до інклюзивно-ресурсного центру; на підставі рішення команди психолого-педагогічного супроводу, зафіксованого у протоколі про потребу підтримки першого рівня, складається індивідуальна програма розвитку та/або індивідуальний навчальний план	сторони психолога закладу дошкільної освіти; - створення команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами не надаються додаткові корекційно-розвиткові та психолого-педагогічні послуги (заняття) заняття проводяться за розкладом групи	
Другий рівень						
(надається дітям, які мають труднощі II ступеня прояву (труднощі I ступеня прояву)	наявність бар'єрів (відповідно до різних сфер розвитку), що перешкоджають успішному функціонуванню (навчання / взаємодії / ігровій діяльності / мобільності) в закладі освіти	створюється інклюзивна група підтримка надається за умови наявності висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини	фінансування визначається відповідно до потреб дитини (надання) корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (послуг) та закупівлі додаткових засобів для	підтримка в освітньому процесі надається на підставі заяви одного з батьків (іншого законного представника) та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку	необхідно розробити та виконати індивідуальну програму розвитку та у разі потреби індивідуальний навчальний план дитини передбачається: - адаптація змісту навчання; - методична підтримка та консультації	можуть надаватися додаткові ігрові та навчальні матеріали, допоміжні засоби навчання відповідно визначених потреб закупівля обладнання

	потреба в: - здійсненні комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини в інклюзивно-ресурсному центрі; - створенні пристосувань освітнього середовища (індивідуальної програми розвитку, за потреби — індивідуального навчального плану дитини, дизайну приміщень тощо); - допоміжних засобах навчання, додатковій підтримці; - присутності асистента вихователя	передбачається: - проведення консультацій учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру; - розроблення індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану дитини (відповідно до потреби); - проведення (надання) корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (послуг) надається можливість забезпечення: - допоміжними засобами навчання; - іншою підтримкою відповідно до потреб; - асистентом вихователя	навчання забезпечуються доплати відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 «Про встановлення розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності» (Офіційний вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)	дитини, наданого інклюзивно-ресурсним центром	учасників освітнього процесу педагогічними працівниками інклюзивно-ресурсного центру чи іншими фахівцями; - посилена увага із сторони психолога закладу дошкільної освіти; - створення команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами надається до двох корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять на тиждень заняття за розкладом групи та додаткові корекційно-розвиткові та психолого-педагогічні заняття (за окремим розкладом) призначається асистент вихователя	на 10 відсотків загальної суми фінансової підтримки
Третій рівень						
(надається дітям, які мають труднощі III ступеня прояву (труднощі помірного ступеня прояву)	наявність бар'єрів (відповідно до різних сфер розвитку), що перешкоджають успішному функціонуванню (навчання / взаємодії / ігровій діяльності / мобільності) в закладі освіти потреба в: - здійсненні	створюється інклюзивна група підтримка надається за умови наявності висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини передбачається:	фінансування визначається відповідно до потреб дитини для проведення (надання) корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (послуг), оплати послуг асистента вихователя, закупівлі	підтримка в освітньому процесі надається на підставі заяви одного з батьків (інших законних представників) та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, наданого інклюзивно-	необхідно розробити та виконати індивідуальну програму розвитку та у разі потреби індивідуальний навчальний план дитини передбачається: - адаптація змісту навчання; - методична підтримка та консультації учасників освітнього процесу	надаються додаткові ігрові та навчальні матеріали, спеціальне обладнання допоміжні засоби для навчання відповідно визначених потреб закупівля обладнання на 20

	комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини в інклюзивно-ресурсному центрі; - створенні пристосувань освітнього середовища (індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану дитини, адаптації змісту навчання, дизайну приміщень тощо); - допоміжних засобах навчання; - додатковій підтримці; - присутності асистента вихователя можлива потреба в присутності асистента дитини	- проведення консультацій учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру; - розроблення індивідуальної програми розвитку та індивідуального навчального плану дитини; - проведення (надання) корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (послуг); - адаптація змісту навчання; - забезпечення дитини іншою додатковою підтримкою відповідно до потреб; - забезпечення допоміжними засобами навчання; - можливість забезпечення асистентом вихователя	додаткових засобів для навчання забезпечуються доплати відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 «Про встановлення розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності» (Офіційний вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)	ресурсним центром заклад освіти за рішенням команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами із залученням до неї представника інклюзивно-ресурсного центру у разі потреби за погодженням з батьками (іншими законними представниками) може змінювати рівень підтримки з урахуванням кращих інтересів дитини	педагогічними працівниками інклюзивно-ресурсного центру чи іншими фахівцями; - посилена увага із сторони психолога закладу дошкільної освіти; - створення команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами; - проведення відповідно до потреб дитини занять з розвитку слухового та зорового сприймання, альтернативної комунікації, соціально-побутового орієнтування тощо; - у разі потреби залучення поведінкового терапевта надається до чотирьох корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять на тиждень заняття за адаптованим розкладом, що передбачає відвідування занять за розкладом групи та додаткових корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (за окремим розкладом) відповідно до індивідуальної програми розвитку призначається асистент вихователя асистент дитини	відсотків загальної суми фінансової підтримки
--	--	---	--	--	---	--

					призначається у разі потреби	
Четвертий рівень						
(надається дітям, які мають труднощі IV ступеня прояву (труднощі тяжкого ступеня прояву)	наявність бар'єрів (відповідно до різних сфер розвитку), що перешкоджають успішному функціонуванню (навчанню / взаємодії / ігровій діяльності / мобільності) в закладі освіти потреба у: - здійсненні комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини в інклюзивно-ресурсному центру; - створенні пристосувань освітнього середовища (індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану дитини, адаптації та модифікацій змісту навчання, дизайну приміщень тощо); - допоміжних засобах навчання; - інших додаткових послугах та пристосуваннях (наявність ресурсної кімнати тощо); - присутності асистента	створюється інклюзивна група підтримка надається за умови наявності висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини передбачається: - проведення консультацій учасників освітнього процесу фахівцями інклюзивно-ресурсного центру; - розроблення індивідуальної програми розвитку та індивідуального навчального плану дитини; - проведення (надання) корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (послуг); - адаптація або модифікація змісту навчання; - забезпечення дитини іншою додатковою підтримкою відповідно до потреб; - забезпечення допоміжними засобами	фінансування визначається відповідно до потреб дитини для проведення (надання) корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (послуг), оплати послуг асистента вихователя, закупівлі додаткових засобів для навчання, фінансування базових соціальних послуг, фінансування засновником пристосування освітнього середовища забезпечуються доплати відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 «Про встановлення розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності» (Офіційний вісник України, 2004	підтримка в освітньому процесі надається на підставі заяви одного з батьків (іншого законного представника) та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, наданого інклюзивно-ресурсним центром за рішенням команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами із залученням до неї представника інклюзивно-ресурсного центру, у разі потреби за погодженням з батьками (іншими законними представниками) може змінювати рівень підтримки з урахуванням кращих інтересів дитини	необхідно розробити та виконати індивідуальну програму розвитку та у разі потреби індивідуальний навчальний план дитини передбачається: - модифікація чи адаптація змісту навчання; - можлива зміна результатів навчання; - проведення відповідно до потреб дитини занять з жестової мови та розвитку слухового сприймання, просторового орієнтування, тактильного сприймання, альтернативної комунікації, соціально-побутового орієнтування тощо; - можливе використання альтернативних методів навчання та занять з самообслуговування; - у разі потреби залучення поведінкового терапевта; - методична підтримка та консультації учасників освітнього процесу педагогічними працівниками інклюзивно-ресурсного центру чи іншими фахівцями; - консультування з	надаються додаткові ігрові та навчальні матеріали, спеціальне обладнання, допоміжні засоби для навчання відповідно визначених потреб закупівля обладнання на 35 відсотків загальної суми фінансової підтримки

	вихователя, асистента дитини	навчання; - забезпечення додатковими послугами (асистента дитини тощо); - використання спеціальних методів, технологій та прийомів, зокрема вивчення жестової мови, використання альтернативних методів комунікації; - можливість забезпечення асистентом вихователя	р., № 34, ст. 2263)		фахівцями закладів спеціальної освіти; - посилена увага із сторони психолога закладу освіти до батьків (інших законних представників), здобувача освіти, інших учасників освітнього процесу надається до шести корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять на тиждень заняття за адаптованим розкладом, що передбачає відвідування занять за розкладом групи та додаткових корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (за окремим розкладом) відповідно до індивідуальної програми розвитку призначається асистент вихователя асистент дитини призначається у разі потреби	
П'ятий рівень						
(надається дітям, які мають труднощі V ступеня прояву (труднощі найтяжчого ступеня прояву)	наявність бар'єрів (відповідно до різних сфер розвитку), що перешкоджають успішному функціонуванню (навчання / взаємодії / ігровій діяльності / мобільності) в закладі освіти потреба у: - здійсненні	створюється інклюзивна група підтримка надається за умови наявності висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини передбачається:	фінансування визначається відповідно до потреб дитини (надання) корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (послуг), оплати послуг асистента вихователя, закупівлі	підтримка надається на підставі заяви одного з батьків (інших законних представників) та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, наданого інклюзивно-ресурсним центром	необхідно розробити та виконати індивідуальну програму розвитку та у разі потреби індивідуальний навчальний план дитини передбачається: - адаптація та/чи модифікація змісту навчання; - зміна результатів навчання; - проведення відповідно до потреб	надаються додаткові ігрові та навчальні матеріали, спеціальне обладнання допоміжні засоби для навчання відповідно визначених потреб закупівля обладнання на 35

	комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини в інклюзивно-ресурсному центрі; - створенні пристосувань освітнього середовища (індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану дитини, адаптації і модифікацій змісту навчання, дизайну приміщень тощо); - допоміжних засобах навчання; - інших додаткових послугах та пристосуваннях (наявність ресурсної кімнати тощо); - присутності асистента вихователя, асистента дитини	- проведення консультацій учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру; - розроблення індивідуальної програми розвитку та індивідуального навчального плану; - проведення (надання) корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (послуг); - адаптація змісту — забезпечення дитини іншою додатковою підтримкою відповідно до потреб і можливостей (соціальних послуг тощо); - забезпечення допоміжними засобами навчання; - можливість забезпечення асистентом вихователя; - використання спеціальних методів, технологій та прийомів, зокрема вивчення жестової мови, використання альтернативних методів комунікації; - забезпечення додатковими послугами	додаткових засобів для навчання, фінансування базових соціальних послуг, фінансування засновником пристосування освітнього середовища забезпечуються доплати відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 «Про встановлення розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності» (Офіційний вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)		дитини занять з жестової мови та розвитку слухового сприймання, просторового орієнтування, тактильного сприймання, альтернативної комунікації тощо; - можливе використання альтернативних методів навчання; - проведення занять з самообслуговування; - у разі потреби залучення поведінкового терапевта; - методична підтримка та консультації учасників освітнього процесу педагогічними працівниками інклюзивно-ресурсного центру чи іншими фахівцями; - консультування з фахівцями закладів спеціальної освіти; - посилена увага із сторони психолога до батьків (законних представників), здобувача освіти, інших учасників освітнього процесу надається до восьми корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять на тиждень навчання за модифікованим розкладом, що передбачає відвідування закладу освіти відповідно до індивідуальної програми розвитку з обов'язковим	відсотків загальної суми фінансової підтримки
--	--	---	--	--	--	--

		(асистента дитини тощо)			періодичним включенням дитини в освітній процес призначається асистент вихователя та асистент дитини	
--	--	-------------------------	--	--	--	--